UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Feria tertia post dominicam quarta[m] in quadragesima Textus euangelij Jo. ca. vij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

toꝝ:cum d'(Cū aūt eſſet hierl'ymis i paſca in die feſto) id ē ſolēnitate que ſeptem diebꝫ durabat(multi crediderūt in nomie eiꝰ)credētes.ſ.ꝙ eſſet chr̄s(videntes ſigñ) Sicut em̄ doctrina humana fit nota per reſolutōꝫ ad ꝑncipia ꝑma.ita doctr̄na fidi ꝑ reſolutionē ad ſigna q̄ fiunt in teſtioniū eius.Cū em̄ miracula ſolus deꝰ faciat oꝑtet dicere vel ꝙ talis doctrina ſit vera:vel ꝙ deus eſſet teſtis falſitatis.quod abſurdum eſt.Sed ſi miraculū ita conūicit:q̄re videntiū idem miraculuꝫ alius credit: alius ꝑo non credit: Ad hoc dico ꝙ ideo eſt:qꝛ aliq̄ nō credūt miraculū illud eē vere a deo in teſtimoniū talis doctrine. Vñ demones q̄bꝫ ꝯſtat miracula eē ꝟe miracula.i.diuina virtute facta: eo ꝙ totā virtutē naturalē ſeu creatā cōꝑhēdunt:ſi miraculū aliquod fieri viderint credere compellunt(que faciebat) Contra:qꝛ nll'a tūc legit feciſſe ſigna. Ad hoc dic̄ Orig. ꝙ ñ omnia facta ſaluatoris ſunt ſcꝑta:vt patꝫ Jo.xx. Nō em̄ intēdebāt euāgeliſte ſcribere omnia geſta chr̄i:qꝛ nō ſufficiebāt.ſꝫ ex multis voluerūt aliq̄ ſcribere q̄bꝫ ꝓbaret vera diuinitas et hūanitas. Vl' dicēduꝫ eſt ſm eundē ꝙ mirabile ſignū viſum ē eis ipa electio vendentiū:vt dictū eſt vbi ſupra.(Jp̄e aūt ieſus nō credebat ſemetipꝫ eis),i.nō confidebat in eis ſꝫ Chryſ. Sꝫ ſi credebant in eū.q̄re ip̄e non ſe credebat eis: Ad hoc dicit Chryſ.ꝙ iſti erāt rudiores. Nam ꝓpter ſigna crediderāt.qḋ ꝑtinet ad rudes.rōnabiles aūt ꝑ doctrinam ⁊ ꝓphetias trahebant. Quia ergo erant rudes ⁊ impfecte credebāt:ñ credebat ſe eis exhibēdo familiarē:⁊ ſecreta fidei reuelando:ſicut aplis faciebat. Vñ vt euāgeliſta inſinuet eos impfecte crediſſe:non dixit:crediderūt i eū.qꝛ.ſ.necdū credebāt eius deitatē.ſed dixit: crediderūt in noīe eiꝰ.i.crediderūt id qḋ ḋ eo dicebat nomie tenus.i.eum eſſe iuſtū et bonū. Vl' ſm alios hoc eſt:qꝛ illi erant impfecte credētes ⁊ cum hoc eis quidā ficte ſe immiſcebant Vel ſm Aug. Jſta ſunt ꝓpter myſterium facta. Nam vt dicit:iſti gerūt formam cathecuminoꝝ in eccl'ia: eoꝝ ſcꝫ qui credunt ſed adhuc nō ſunt baptizati:ſꝫ inſtruūtur vt baptizent. Etſi em̄ iſti credūt in noīe chr̄i.ieſus tamen nō credit ſe eis.quia eccleſia chriſti talibꝫ nō exhibet corpꝰ chriſti.quod ſicut nullus niſi ſacerdos pōt cōficere:ita nullus niſi baptizatus pōt ſuſcipe. Nō ḡ talibꝫ exhibebat ſe familiarē(eo ꝙ ip̄e noſſet oīes)quo ad interiora.imo ſm Aug.plꝰ nouerat de eis q̄ȝ ipſimet.qꝛ ⁊ ip̄e Petrus nō nouit fragilitatē ſuā qñ pro chriſto mori volebat: quam tamē ſciuerat chriſtus.(et quia opus ei non erat) id ē nō erat neceſſe(vt quis teſtimonium ꝑhiberet de homine)dicendo chriſto:qualis eſſet aliquis homo(Jp̄e em̄ ſciebat q̄d eſſet in homine)imo q̄d futurū eſſet:⁊ q̄d accidere potuiſſet. Jn hac parte ē morale documentū:de quo ait Bed. Quapropter monemur vt nunq̄ȝ de noſtra conſcientia ſecuri ſimus:ſed ſꝑ ſolliciti formidemus:qꝛ qḋ nos latet:eternū arbitrum latere non valet. Hec ille.

Feria tertia poſt dominicam quartā in quadrageſima

Textus euangelij Jo.ca.vij

i Am die feſto mediante aſcēdit ieſus in tēplū ⁊ docebat. Et mirabant iudei dicētes. Quō hic l'ras ſcit cū nō didicerit: Reſpondit eis ieſus et dixit. Mea doctrina non eſt mea ſed eius qui miſit me. Si quis voluerit voluntatē meā facere cognoſcet de doctrina mea vtrū ex deo ſit: an ego a meipo loquar. Qui a ſemetipſo loquit: gl'iam ꝓpriā querit. qui aūt querit gloriam eius qui miſit illū:hic verax eſt:et iniuſticia in illo nō eſt Nonne moyſes dedit vobis legem:et nēo ex vobis facit legē. q̄d me queritis interficere: Reſpondit turba et dixit. Demonium habes: quis te querit interficere. Reſpondit ieſus et dixit eis Vnū opꝰ feci et oēs miramī

ni. Propterea moyſes dedit vo
bis circunciſionē: n̄ q2 ex moyſe
eſt: ſed ex patrib9. Et ī ſabbato
circūciditis hoīez. Si circūciſi
onē accipit hō ī ſabbato vt n̄ ſol
uat lex moyſi: mihi indignami/
ni q2 totū hominē ſanuz feci in
ſabbato: Nolite iudicare ꝫ fa
ciem: ſed iuſtū iudiciū iudicate
Dicebant ergo quidam ex hie
roſolymis. Nonne hic eſt quē q̄
runt interficere: Ecce palam lo
quit̃ et nihil ei dicunt. Nūquid
vere cognouerūt principes: q2
hic eſt chriſtus: Sz hūc ſcimus
vnde ſit. chriſt9 ꝟo cū venerit ne
mo ſcit vnde ſit. Clamabat er/
go Jeſus docēs in tēplo dicēs
Et me ſcitis: z vnde ſim ſcitis.
et a meipō non veni: ſed eſt ver9
q̄ miſit me: quē vos neſcitꝫ. Ego
ſcio eū q2 ab ipō ſum. et ipē me
miſit. Querebāt ergo eū apphē
dere: z nemo miſit in illū man9
q2 nondum venerat hora eius.
De turba autem multi credide
runt in eum

Iam die feſto me/

diante zc̄. Jo. vij. Jn p̄ſenti
euāgelio tanguntur tria pū
cta: que ſunt: Admiratō: Re
p̄henſio et Dubitatio

Quantū ad p̄mū tangit̃ admiratio: q̄
chr̄o docente iudei tenebant̃. Circa quā
ſciendū eſt ꝙ ea que in preſenti euangelio
narrantur ꝯtigert i feſto ſcenophegie: vt
d̄r b. Jo. Erat āt ſcenophegia feſtū tab/
naculoꝝ: q̄ ſeptē dieb9 comedebāt in vm/
bracul' frōdiū: i mēoriā bn̄ficioꝝ q̄ a dō re
ceperūt ambulādo p̄ deſertū. Dr̄ autez a
ſcenos qđ eſt vmbraculū: z phagin qđ ē
comedere. Ad hoc feſtū fuerat chr̄s cuz
ſuis frib9 inuitat9: vt hꝫ infra feria. iij. p9
dn̄icā de paſſione. ſꝫ noluit ire ad feſti p̄n
cipiū ſꝫ aſcēdit circa mediū ei9. i. q̄rto die

Dr̄ q̄ (Jā die feſto) Sumit̃ aūt h̄ dies fe
ſtus ꝟm Chryſ. z Aug. p̄ toto tp̄e ſolēni
tatis: qđ. vij. dies ꝯtinebat (mediāte) id ē
exiſtēte in medio. q2. ſ. vt ait Aug. tot dies
p̄terierāt de feſto: q̄t futuri erāt. (aſcendit
Jeſus in tēplū z docebat) publice z paten
ter: n̄ obſtāte ꝙ vellēt eū iudei occidere.
Sz q̄re nō incepit a p̄ncipio feſti docere:
Ad h̄ dic̃ Chryſ. ideo ſic eum feciſſe: vt
attētiores hr̄et auditores. Nam i p̄ncipio
feſti fuit q̄ſtio. zq̄dā dicebāt ꝙ bon9 erat. q̄
dā vero ꝙ nō ſꝫ ſeducit turbas. Repēte āt
eū p̄ntē vidētes: vtriq3 mag̃ ei intēdebāt
dicēti. Jlli vt aliq̄d lucrarent̃. z iſti vt illū
cōphēderēt. Theo. aūt d̄r ꝙ in p̄ncipio fe
ſti magis erāt intēti his q̄ erāt feſti: ideo
ita attēti nō fuiſſent. Quid ꝟo doceret in
certū eſt: ſed tn̄ talia z talit̃ docebat: vt q̄
dixerūt: ſeducit turbas: ꝟm Chryſ. mira/
rent̃. Nam ſequit̃ (Et mirabāt̃ iudei) Au/
guſtinus. Et vn̄ admiratio: Quia m'ti
nouerāt vn̄ natus: quēadmodū fuerit e/
ducat9. Nūq3 eū viderāt lr̄as diſcēte: audi
ebāt tn̄ de lege diſputātē: leg̃ teſtionia p̄
ferētē q̄ nēo pferre poſſet niſi legiſſꝫ: nēo
legeret niſi lr̄as didiciſſꝫ. Et ideo mirabā
tur dicētes (Quō hic lr̄as ſcit cū nō didi/
cerit) Hec ille. Eſt aūt ſciēdū ꝟm s. Tho.
iij. pte. q. xij. ꝙ chr̄s lꝫ habuerit ſciaz expi
mētalē z adq̄ſitā ꝟm quā pfec: tn̄ nihil ab
hoīe didicit: q2 fuit a deo ꝯſtitutus caput
in gr̄a z doctrina ꝯferēda hoīb9: q2 iō ve/
nit vt doceret ꝟitatē. Nullū aūt p̄mū mo
uēs mouet̃ ea ſpecie mot9 q̄ mouet̃ ab ali/
q̄ eoꝝ q̄ mouet. Fuit āt chr̄s ꝟꝫ iſtā ſciam
edoct9 a deo: q̄ p̄ creaturas ſenſibiles do/
cet ſic alij mgr̄i p̄ ꝟba. Sz ꝯ. q2 ꝟm iſtam
ſciaz nō oīa ab initio ſciuit. q̄ ſi ab alio audi
uiſſet ꝟmonē de re quā neſciebat: illā didi
ciſſet. Ad hoc dicit ſctūs Tho. vbi ſupra.
ꝙ cū i illa ſcia ſic in etate pficeret: n̄ accō/
modabat auditū ſcie niſi vt ꝯgruebat eta
ti: z tūc iā didicerat q̄cūq3 audiebat. Jſta
tn̄ q̄ d̄r s. Tho. intelligo q̄ꝫtū ad artes z
ſcias z oīa q̄ docent̃ ſuppoſita vocū ipoſi/
tiōe. Jp̄az aūt ipoſitionē vocū z lectionez
lr̄aꝝ: aut nō didicit p̄ expientiā. aut didicit
audiendo alios loquentes et legentes vt
videt̃: nō aūt audiendo docentes. Sz con
tra h̄ q2 dicit Aug. ꝙ iudei nunq3 euz vi/

derunt litteras diſcentes. Ad hoc dico ꝙ ſic dicit Augꝰ. quia nō viderūt eū lr̃arū ſcholas ⁊ mḡros freq̄ntantes: cū q̄ ſtat ꝙ aut ꝑ expientiā iſta nō didicit: aut didicit audiēdo loq̄ntes ⁊ legētes: puta matrē vl' aliū. Ipſa em̄ expimētalis ſcia chr̄i fuit naturalis. Naturalit' aūt nullꝰ ſcire pōt p̄dicta niſi p̄dicto mō. Nullꝰ tn̄ nec mat' nec alius ex intentione docuit eū iſta: qꝛ cum aderat etas ꝯueniens vt diſceret a matre verba formare: iā ꝓpter eminētiā ſue imaginatiōis ⁊ ingenij cuius vſum ſꝑ habuit iſta didicerat: loquēte mr̄e ad aliū finē q̄ȝ ad filiū docendū. Sed eo caſu mater non ſe habebat vt magiſtra: ſed vt res ſcibilis: ſicut ⁊ leo viſus ab eo vel auditꝰ. Ab angelis q̄ȝ vt habet' vbi s̄. nihil didicit chr̄s (Rn̄dit eis ieſus ⁊ dixit: Mea doctrina: nō eſt mea: ſed eiꝰ q̄ miſit me) q̄ſi dicat Nō miremini: qꝛ iſta doctrina eſt mihi data a deo. Cōtra hoc arguit Augꝰ. qꝛ iſta ſententia implicat ꝯtradictiōē. ſ. mea nō mea Soluit' āt Primo ſm eūdē ſic. Que ē inq̄t doctrina patris niſi verbū patris? Ipſe ḡ chr̄s eſt doctrina pr̄is: ſi verbū patris eſt. Sed qꝛ verbū nō pōt eſſe nullius: ſed eſt alicuius: ⁊ ſuā doctrinā dixit ſeipm̄: ⁊ nō ſuā: quia patris eſt verbū. Quid em̄ eſt tā tuū q̄ȝ tu: ⁊ quid tā nō tuū q̄ȝ tu: ſi alicuiꝰ eſt qd̄ es. Hec ille. Iſta aūt ſolutio videt' obſcura: ſed eſt pulcerrima: ⁊ ſub alijs verbis ſic ponit' a ſancto Tho. Aliq̄d dr̄ eſſe tuū dupliciter. Uno mō ꝑ identitatē: ⁊ ſic tu es tuꝰ. Alio mō ꝑ cauſalitatē vel originē: ⁊ ſic tu nō es tuꝰ: qꝛ nō cauſaſti teipm̄. ſed filiꝰ quē genuiſti eſt tuꝰ: q̄ tn̄ nō ē tuꝰ ꝑ identitatē. Chr̄s ḡ q̄ eſt doctrina: cū ſit verbū: dicit: Doctrina que eſt mea ꝑ identitatē. i. ipm̄ verbū: nō eſt mea ꝑ originē: qꝛ a meipo nō ſum: ſed a pr̄e. Mea ḡ ⁊ nō mea diuerſimode: nō ſunt oppoſita. Unde Augꝰ. poſt p̄dicta ꝯcluſit di. Breuit' ḡ h̄ mihi dixiſſe videt'. Ego nō ſum a meipſo Hec ille. Chryſ. vo ſic ſoluit: quia doctrinā dixit ſuā: qꝛ eam docebat: ⁊ nō ſuā: q̄nīā pr̄is erat doctrina q̄ eā tradiderat filio. Sed cōtra: qꝛ oia q̄ ſunt patris: ſunt etiā filij. Ad hoc dicit ipe ꝙ cū dicit filiꝰ: nō eſt mea: idē eſt ac ſi dicat: nō habeo aliq̄d diuiſum a pr̄e. Et intendit Chryſ. ꝙ chr̄s ſic vult dicere: Doctrina mea. i. quā ego p̄dico: nō eſt mea ꝓpria: ſed eſt eadem cū ſcia patris mei: ⁊ pr̄i mihiq̄ȝ cōis. Abſoluta em̄ in diuinis ſunt coīa. Iſta autē nō ꝯtradicūt. Iterū aūt Augꝰ. in. j. de trinita. ſic ſoluit: vt ſit ſenſus. Doctrina q̄ eſt mea inq̄ntū ſum deus: nō eſt mea inq̄ntū ſum hō. Sed ꝯtra oēs iſtas ſolutiōes arguit'. Nā doctrina acq̄ſita i chr̄o erat ſua ꝑ cauſalitatē: cōtra p̄mā ſolutionē: ⁊ ꝑ ꝓprietatē: cōtra ſcd̄am. ⁊ ſm hūanitatē: cōtra tertiā. Ad hoc dico tria. Primo ꝙ chriſtus cōiter docebat ea q̄ fidei ſūt q̄ ꝑ ſciā expimētalē nō cog̃ſcunt': ⁊ viſib'e ē tūc q̄n mirabant' illum aliq̄ de ſpūalibꝫ docuiſſe. Dico ſcd̄o ꝙ ꝑ ſciam expimētalē nō potuit ꝑ ſeipm̄ p̄ciſe addiſcere lr̄as legere: qꝛ ꝑ iſtā ſciam nō pn̄t ſciri ea q̄ ab alicuiꝰ voluntate depēdēt: cuiuſmōi eſt ſignificatio litterarū: niſi alio docēte vl' loq̄nte vt s̄ dictū eſt: ſi ergo iſta ab hoīe docente vel loq̄nte nō didicit. etiā iſta expiēdo nō cognouit: ſed ꝑ infuſionē. Si aūt ea didicit ab hoīe loquēte nō āt docēte vt verū ē: habuit q̄dē iſtā ſciā a ꝓprio ⁊ i ꝓprio ingenio hūano: ſȝ tn̄ fuit a deo vt a p̄ma cā ⁊ fuit dei vt efficientis: ⁊ ſi nō dei vt ꝑ eā formaliter ſcientis. Aliq̄d em̄ eſt alicuiꝰ vt ſubiecti: ſicut albedo ſocratis ē eiꝰ. Et aliq̄d vt cauſe et p̄ncipij actiui: ſicut filiꝰ ſocratis dr̄ eſſe filius eius. Id ḡ de q̄ iu dei mirabant' non ꝑtinebat ad expimētalē ſciam: vel ſi ꝑtinebat: ipa ſcia nō erat ꝓpria chr̄i niſi vt ſubiecti: nō aūt vt p̄ncipij p̄mi. Tertio dico: ꝙ oēs p̄dicte auctōes loquūtur de doctrina chr̄i diuina: q̄ docebat q̄cunq̄ȝ docebat qꝛ oia q̄ nouerat ſcia expimētali: nouerat etiā ſcia diuina: nō ecōuerſo. Sic ḡ eiꝰ doctrina erat expimētalis ⁊ diuia: erat ſua ⁊ nō ſua tribꝫ modis p̄dictis inq̄ntū erat diuina: nō inq̄ntū erat expimental'. Probat aūt chr̄s ſuā doctrinā eſſe a deo: et nō eſſe ſuā ꝓpriā: q̄ſi ipam finxerit: ex hoc ꝙ deponētes paſſiōes ꝯtra chr̄m: clare videbant lumie fidi illā doctrinā eſſe a deo. Un̄ dr̄ (Siqs voluerit voluntatē eius). ſ. q̄ miſit me (facere) deponēdo vt dr̄ Chryſ. omnē inuidiā ⁊ omne odiū cōtra me: ⁊ credēdo in me quod eſt voluntas dei ſm Auguſt. (cognoſcet de doctrina) mea. ſ. (vtrū ex deo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſit) tanq̄ ꝯformis diuine volūtati. imo tantū mihi cōicata a p̄re q̄ ad diuinitatē ⁊ tantū indita q̄ ad hūanitatē (an ego a meipſo) id eſt ex ꝓprio capite loq̄r. Et h̄ dicit qꝛ licet vere in aliq̄ a p̄re diſcordare nō poſſit poterat tn̄ ſm opinionē illoꝝ. Qꝫ autem ex ſuo capite nō loq̄tur ꝓbat a ſigno dicēs (Qui a ſemetipſo loq̄tur) .i. q̄ vult ꝓpriam inſtruere doctrinā: relicta illa quā deꝰ reuelauit: gl'iam ꝓpriam q̄rit. (Qui aūt q̄rit gloriā eius qui miſit illū) id eſt dei (hic verax eſt) qꝛ nō fingit vanā doctrinā (⁊ iniuſticia in illo nō eſt) Preſupponit aūt chr̄s in his verbis q̄ cis eſſꝫ p ſigna notū q̄ ipſe ꝓpriam gl'iam nō q̄rebat: ſed tm̄mō dei. ⁊ ꝯſequenter q̄ nō fingebat mēdacia. In hac p̄te eſt litterale documentū de q̄ Auguſt. ait: Siq̄s aūt paꝝ intellexerit audiat ꝯſiliū qd̄ dn̄s dat di. Siq̄s voluerit ⁊c̄ Quid eſt: Siq̄s voluerit volūtatē eiꝰ facere: hoc eſt credere in eum. Ipſe em̄ ſupra dixit: Hoc eſt opus dei vt credatis in eū quē ipſe miſit. Quis autē neſciat hoc eſſe facere voluntatē dei: operari opus eius? Cognoſcere aūt hoc eſt intelligere. Ergo noli querere intelligere vt credas: ſed crede vt intelligas: qꝛ niſi credideritis nō intelligetis. Hec ille. Et videt̄ velle q̄ qui aliq̄d credit intelliget illud in patria vidēdo illd̄ in ſe: in via ꝟo intelliget illd̄ inq̄ntū poſtq̄ ſemel crediderit illud: apparebit ei credibilius q̄ prius.

Quantū ad ſcd̄m tangit̄ quedā reprehenſio quā chr̄s fecit iudeis: ⁊ in ea vult ſe excuſare de vno de quo crim[illegible]nabant̄ eū. Sicut em̄ dicit Chryſ. duo chr̄o obijciebāt iudei. Primo q̄ ſolueret ſabbatū ⁊ cōſeq̄nter legē. Scd̄o q̄ ſe equalē faceret deo. Hic ḡ excuſat ſe de p̄mo: oſtēdens q̄ ipſi potiꝰ ſoluūt legē dicēs (None moyſes dedit vobis legem) ⁊ nō gentilibꝰ: ita q̄ vos eſtis q̄ tenemini illā adimplere (⁊ nemo ex vobis facit) id eſt implet (legē) qꝛ eſtis homicide. Id̄o ſubdit̄ (Quid) .i. q̄re (me q̄ritis interficere?) q̄ſi diceret ſm Chry. Etſi ego diſſolui legē hoīez ſanās: trāſgreſſio fuit in ſalutē. Vos aūt trāſgredimini in malū.

Et nota q̄lis fuit iudeoꝝ ſtulticia. Exiſtimabāt em̄ licitū hoīem in ſabbato lapidare: nō aūt ſanare: qd̄ patꝫ: quia quando lutū fecit chr̄s ex ſputo: ⁊ inunxit oculos ceci erat ſabbatū: ⁊ tn̄ eadē fere hora voluerūt eū lapidare: vt patꝫ Joā. ix. ⁊ certū eſt q̄ eſt magꝭ ſuile opꝰ hoīem lapidare q̄ illuminare oclos. Etſi dicāt q̄ bono fine faciebāt: dicendū eſt: q̄ ml'to meliꝰ poteſt bono fine hominis ſalꝰ q̄ hoīs mors ꝓcurari (Rn̄dit turba) turbata (⁊ dixit: demoniū habes) ideo tanq̄ amēs loq̄ris (Quis te q̄rit interficere?) q̄ſi diceret Nullꝰ. Putabāt ei forte q̄ lateret ſui cogitatꝰ. Chriſtus aūt nō reddidit maledictū ꝓ maledicto: neqꝫ etiā ꝯuicit eos q̄ eū q̄rerēt interficere: ſed trāquille rn̄dit: ⁊ q̄rit diſſoluere id qd̄ ei de ſabbati ſolutiōe obijciebāt.

Dicit̄ ergo (Rn̄dit Jeſus ⁊ dixit: Unum opus) id ē vnā ſanationē (feci in ſabbato) q̄n̄. ſ. ſanauit languidū in ꝓbatica piſcina: vel forte al'as ſanādo aliū (⁊ oēs miramini) id eſt turbamini ⁊ tumultuatiꝫ ſm Chryſ. Arguit aūt q̄ licebat ei curare in ſabbato et intēdit tale argumentū: Si ſanare hominē in ſabbato eſſet ꝯtra legē: etiā ⁊ circūcidere hoīem eſſet ꝯtra legē: imo ml'to fortius: qꝛ eſt opus magis ſuile. Nā ſanatio fiebat ſolo verbo interdū. Non aūt eſt ꝯtra legē ſcd̄m: eo q̄ ad gl'iam dei fiat: ḡ neqꝫ p̄mū. Etſi dicas q̄ ſcd̄m. ſ. circūciſio erat ad gl'iam dei vel ſalutē circūciſi ſpiritualiter: idē dicā de ſanatiōe. Et hoc ē qd̄ dicit (Propterea Moyſes dedit vobis) id eſt p̄cepit in lege (circūciſionez: nō quia ex Moyſe eſt) id eſt nō quia ipſe eam accepit a deo p̄mo ⁊ immediate (ſed) ſupple qꝛ eſt (ex patribꝰ) ad Moyſen deriuatū: qꝛ data fuit Abrae Gene. xvij. (Et in ſabbato circunciditis hominē) ſcꝫ ſi ſabbatū fuerit dies octauus nati infantis: vt dicit Augꝰ. Lex em̄ ſicut ſabbatū cuſtodiri: ita ⁊ octaua die pueꝝ circūcidi mandabat. (Si ergo circūciſionē) que nō iuſtificat aiam ſic neqꝫ gratiā ꝯfert ex ope oꝑato: vt dictum eſt in die circūciſionis: ſed ſolū eſt ſignaculum ſalutis ſm Augꝰ. (accipit hō in ſabbato) .ſ. ſine ſolutōe legis: imo (vt n̄ ſoluat̄ lex Moyſi: mihi indignamini q̄ totuꝫ hominē ſanum feci in ſabbato) totum inq̄. i. q̄ntum ad corpus et anima: ſm ſanctum Tho. Augꝰ. Sunt autē ꝓhibita ſeruilia oꝑa in ſabbato. Nunq̄d ſuile opꝰ ē homi

nem ſanare ſabbato: Mãducatꝫ q̃dem et
bibitꝫ ſabbato q2 ꝑtinet ad ſalutẽ: ꝑ quod
oñditis oꝑa ſalutis nullo mõ eſſe omittẽ
da ſabbato. Hec ille. Lꝫ aũt ſm Chryſ.
chr̃s nõ dicat apte ſanãdo ſe aliq̃d maiꝰ
feciſſe circũciſiõe q̃ erat ꝑticularꝫ ſanitas:
tñ narrat factũ: deinde hortat̃ vt recte iu-
dicẽt dicẽs (Nolite iudicare ſm faciẽ ſed
iuſtũ iudicium iudicate) quaſi diceret ſm
Chryſ. Nõ q2 apud vos moyſes eſt maio
ris glie q̃ ſim ego: ex ꝑſonaꝝ dignitate
feratis ſniam: ſed ex reꝝ natura qđ eſt iu
ſte iudicare. Nullꝰ aũt incuſauit moyſen
ꝙ iuſſit ſabbatũ ſolui ꝓpt̃ mandatũ circũ
ciſionis: qđ nõ ex lege ſꝫ aliũde erat. In
hac parte eſt morale documentũ de chri-
ſti patiẽtia in iniurijs. de q̃ Bedͣ. ait Chri
ſtus nobis patiẽtie reliquit exẽplũ: vt q̃-
tiens nobis ab aliq̃bus falſa obijciũt̃ con
uicia: patienter toleremꝰ. et vera q̃ poſſu-
mus nõ obijciamꝰ ſꝫ ſalutaria monita p̃-
dicemꝰ. Hec ille. Sũt aũt ſm Senec. q̃t-
tuor remedia contra illatas iniurias. Pri
mũ eſt eſſe magnanimũ: ⁊ ꝯſeq̃nt̃ ſe rece-
piſſe iniuriã non reputare. Senec. Quid
faciet ſapiẽs colaphis ꝑcuſſus: Qđ fecit
inq̃t Cato q̃ ꝑcuſſus in ore negauit ſe in-
iuriã recepiſſe. Scđm eſt diſſimulare ſe ñ
audire vł videre. Seneca. Nõ expedit oĩa
audire aut videre. Non vis eſſe iracũdꝰ:
non ſis curioſus. Tertiũ eſt in ludũ ⁊ ſo
latiũ iniurias ꝯuertere. Senec. Circũſcri
benda eſt iniuria vt in ludũ iocũq; vertat̃
Sic ſm eũ Diogenes ꝯſputus a Lẽtulo
Affirmabo inq̃t o Lẽtule falli eos q̃ ne-
gant te os hr̃e. Quartũ eſt obliuio. Señ.
Iniuriarum remediũ obliuio eſt

Allegorice tñ iſte hõ totꝰ ſanatꝰ i ſab-
bato. i. i req̃e mortis chr̃i: eſt hũanũ genꝰ
vł principiũ eius Adã: in q̃ fuerũt q̃ttuor
infirmitates. Una. ſ. cauſata ex nimia co
meſtiõe. ſ. pomi vetiti. quã chr̃s curauit ie
iunio. xl. dieꝝ. Et alia cauſata ex nimio fri
gore ſeu carẽtia charitatꝫ: quã ſanauit ſu-
dore ex imẽſo caloris amore ꝓdeũte. Et q̃
dã cauſata ex abũdãtia ⁊ corruptiõe ſangui
nis. i. copia terrenoꝝ: quã ſanauit ꝑ minu-
tionẽ q̃ totũ ſanguinẽ ſuũ effudit. Et q̃dã
q̃ cauſat̃ ex humoꝝ. i. vicioꝝ corruptione.
quã ſanauit ꝑ amare potõis. i. fellis ⁊ ace
ti ſumptõnem. Anagogice ꝓo ſignifi-
cat idẽ. Sanabit aũt totũ hominem per-
fecte in reſurrectõe corporũ glorioſa.

Quantũ ad tertiũ tangit̃ dubitatio q̃
fuit in populo. an chr̃s eẽt chr̃s: cũ dr̃ (Di
cebãt ḡ q̃dã ex hieroſolymis) ſcꝫ oriundi.
vł q̃ hieruſalẽ inhabitabãt: ⁊ meliꝰ noue-
rãt ꝯſilia ꝑncipũ. ſm Chryſ. Hi magis
erãt chr̃i ſignis politi: ⁊ tñ erãt miſerabĩ
liores alijs. q2 videntes ſigna deitatꝫ eiꝰ
oĩa ꝑuertebãt iudicio corruptoꝝ ꝑncipuꝫ
(Nonne hic eſt quẽ q̃rũt iudei). i. ꝑncipes
iudeoꝝ (interficere: Ecce palã loq̃t̃: ⁊ ni-
hil ei dicũt) Aug. Nouerãt eñi qua ſeuicia
q̃rebat̃. mirabãt̃ q̃ potentia nõ tenebatur
Igit̃ nõ plene intelligẽtes chr̃i potentiaꝫ
putauerũt eẽ ꝑncipũ ſcientiã ꝙ ei pep̃cẽt
Hec ille. Unde ſubdũt (Nũq̃d vere cog̃-
uerũt principes: quia hic eſt chr̃s: Quaſi
diceret Forte penitẽt: q2 cognoſcũt iſtum
eſſe chr̃m. Sꝫ eis occurrebat argumẽtuꝫ
ad ꝯtriũ. vñ dicũt (Sed hũc ſcimꝰ vñ ſit)
q2 đ nazareth galilee) chr̃s aũt cũ venerit
nemo ſcit) id ẽ ſciet (vñ ſit) Querit autẽ
Aug. Unde iſti habebãt hãc credulita-
tẽ de chr̃o: cũ ſcriptura ꝑnũciet ꝙ nazareꝰ
vocabit̃. et ꝙ in bethleem inde naſci de-
beret. Et dicit ꝙ ſcriptura de chr̃o predi
xit vnde eſſet q̃tũ ad humanitatẽ: ſꝫ quã-
tum ad diuinitatẽ dictũ eſt ꝑ Eſa. Gene-
rationẽ eius q̃s enarrabit: Et hinc ꝓceſ-
ſit hec opinio. Chr̃s aũt ſm Aug. decla-
rauit ꝙ ⁊ ſcirent vñ eſſet: et neſciret vñ eſ-
ſet: cũ ſubdit̃ (Clamabat ḡ Jeſus docens
in tẽplo) vt oẽs eum poſſent audire qui đ
hac re muſitabant: ⁊ vt eos faciat ꝓcun-
dari ſm Chryſ. (dicẽs. Et me ſcitꝫ). ſ. ſm
humanitatẽ (et) eodẽ mõ (vnde ſim ſcitis)
q2 ſm ꝙ dic̃ Aug. in hac re ſolꝰ latebat ꝟ
ginis partꝰ: quo excepto totũ nouerũt in
Jeſu qđ ad hoiem ꝑtinet. ſ. patriã ⁊ parẽ
tes et effigiẽ quã gerebat. ſed quantuꝫ ad
diuinitatẽ ſubiungit̃ ſm eũdẽ Auguſ. (et
a meipo nõ veni) q2. ſ. a ſeipo nõ eſt ſꝫ ſan.
Tho. (ſed eſt verꝰ q̃ miſit me) quaſi dicat
Non ſum de numero eoꝝ q̃ ſine cauſa ve-
nerũt: non miſſi. ſ. a deo ſm Chryſ. Iſte
aũt mittens eſt deꝰ pr̃ q̃ miſit chr̃m rõne
noui effectꝰ in creatura: ⁊ rõe originis di
uine filꝫ. Spũs aũt ſctũs ratõne primi tm̃

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jmo ⁊ ipe ſeipm miſit. Vide s. Tho. j.
di. xv. Quia aũt ver⁹ eſt pr: vere miſit fi-
liũ ſm Chryſ. i. in vera carne ⁊ nõ phan-
taſtica: ſm q̄ dixerũt heretici (quẽ vos ne
ſcitis) ⁊ ꝯſeqnť vt dt Hil. vj. de tri. neſci-
tis vnde. i. a q̄ ſim. Neſciebãt aũt iſti deũ
neq̄ cõphẽſiue neq̄ beatifice. Primo eniʒ
modo ſol⁹ de⁹ nouit deum. Secũdo aũt
modo ſoli beati. Sciebant aũt de deo qꝛ
eſt: vľ ſaltẽ ſcire poterãt. ſed de deo patre
vt ſic nihil penit⁹ ſciebãt: q̄uis p fidẽ ſci-
re potuiſſent q̄ in diuinis erat pater: fili⁹
⁊ ſpũſſctũs. qꝛ de hoc ſcripture loquebãť:
vt dicef forte in die trinitatʒ: vľ aľs (Ego
ſcio eũ) ideo ſi vultis eũ ſcire a me q̄rite.
Patrẽ eñ nemo nouit niſi fili⁹ (et ſi dixe-
ro qꝛ neſcio eum: ero ſilis vobis mendax)
Quãuis autẽ ſit impoſſibile chriſtũ eſſe
mendacẽ: ſi tñ diceret mendaciũ eſſʒ men
dax. Nihil enim phibet verã eſſe cõditio-
nalem cui⁹ oẽs partes ſunt falſe ⁊ impoſ
ſibiles. Vñ de⁹ põt peccare ſi vult: q̄uis
velle nõ poſſit. Si eñ vellet peccare: pec
caret: ⁊ ꝯſeqnť poſſʒ peccare. (Sʒ ſcio eũ)
cõphẽſiue ⁊ btifice. Primũ ptʒ p ſanctũ
Tho. j. q. xiiij. Scðm ſo. iij. pte. q. xxxiij.
Fuit eñ ab inſtanti ſue conceptõis ſemp
cõphẽſoꝛ ſiľ et viatoꝛ vſq̄ ad moꝛtem.
(quia ab ipo ſum). i. pcedo p generatõem
diuinã ab eo in idẽtitate deitatis: ſʒ Hil.
⁊ ꝯſequenť eandẽ habeo ſcientiã cum eo.
(et ipe me miſit) in hunc mũdũ ſm carnẽ
vt dicit Aug. Sʒ q̄re dicit: ab ipo ſum in
pſenti: ⁊ ille me miſit: in pterito? Ad h̄ di
co q̄ filiũ eſſe a patre nihil aliud eſt q̄ fili
um generari a pře: que generatio in eťni-
tate fit et nõ in tpe. Eternitatis autẽ eſt in
finita duratio. ideo lʒ indiuiſibilis ſit: tñ
coexiſtit omni tpi. Nõ ẽ ergo intelligẽdũ
q̄ aliqñ filiũ generauit př: nũc aũt nõ ge-
neret. qꝛ ſemp generauit ⁊ ſp generat: et
ſp generabit: ſicut ſp dicit verbũ ſuũ. Si
eñ aliqñ nõ generaret: nõ diceret tũc ver
bũ: ⁊ ꝯſeqnť nõ haberet ꝯceptũ: ⁊ conſe-
q̄nter nihil intelligeret. Filiũ ſo mitti a
patre dicit duo. ſ. filiũ originari a pře. ⁊ ſo
uo mõ eſſe in creatura. quoꝝ ſecũdũ eſt in
tẽpoꝛe. Jdeo ita aliqñ fuit chřs incarnat⁹
in pterito q̄ nõ incarnať in pſenti: ſed in-
carnatus eſt (Querebãt ẽ eum appꝛehen
dere.) Sʒ q̄re. Videbanť eñ hñ de eo du-
bitare an eſſet chřs. Ad hoc dic Chryſ.
q̄ fuerũt irritati in eo q̄ dixerat: quẽ vos
neſcitis tanq̄ ſupbi. Vel foꝛte qꝛ eos di-
xerat mẽdaces. Vel poſſum⁹ dicere q̄ alij
fuerũt q̄ erãt ad eum diſpoſiti. ⁊ alij q̄ con
tra eũ. (Et nemo miſit in illũ man⁹) quia
ipe noluit (qꝛ nõdũ venerat hoꝛa ei⁹) in q̄
ſcʒ vellet pati. ſm Aug. nõ in q̄ fato vrgen
te cogeref pati. (De turba aũt multi cre-
diderũt in eũ) qꝛ nõ ita odio et inuidia p-
pediebaf vt pncipes. Jn hac pte ẽ do-
cumentũ q̄ multi ſunt q̄bꝫ vicia placent:
⁊ coꝛrectio vel obiurgatio diſplicet. ſic iſti
fuerũt irritati qꝛ chřs eos notauit ð men
dacio. Berñ. Eſſe peccatoꝛes volumus:
⁊ nolum⁹ extimari. Hec ille.

Feria quarta poſt dominicaʒ quartã in quadrageſima.

Textus euãg. Jo. ca. x.

p Reteriẽs Jeſus: vi-
dit hominẽ cecũ a na
tiuitate. Et interro-
gauerũt eũ diſcipuli
ſui. Rabbi: q̄s peccauit: hic aut
parẽtes ei⁹ vt cec⁹ naſceretur:
Reſpõdit Jeſus. Neq̄ hic pec
cauit: neq̄ parẽtes eius: ſed vt
manifeſteť opa dei in illo. Me
opoꝛtʒ opari opa ei⁹ q̄ miſit me
donec dies eſt. Venit nox qñ ne
mo poterit operari. Quãdiu in
mũdo ſum. lux ſum mũdi. Hec
cum dixiſſet: expuit in terraʒ: ⁊
fecit lutũ ex ſputo: ⁊ liniuit lu-
tum ſuper oculos eius: ⁊ dixit
ei. Vade laua i natatoꝛia ſiloe.
q̄d interpꝛetať miſſus. Abijt er-
go ⁊ lauit: ⁊ venit vidẽs. Jtaq̄
vicini ⁊ q̄ viderãt illũ pri⁹ quia
mendic⁹ erat: dicebant. Nonne
hic eſt qui ſedebat ⁊ mẽdicabat
Alij dicebãt: quia hic eſt. alij au
tẽ: nequaq̄: ſed ſimilis eſt eius

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN